

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

№3

2026
MART

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, mart.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

KORXONALARDA ICHKI AUDIT TIZIMINING BOSHQARUV QARORLARI QABUL QILISHDAGI O'RNI	24
Mexmonaliyev Ulug'bek Erkinjon o'g'li	
FISKAL SIYOSAT SAMARADORLIGI VA SOLIQ TUSHUMLARI DINAMIKASI: O'ZBEKISTON MISOLIDA ILMIY TAHLIL	30
Abduraimova Nigora Abdugapparovna	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI KELITIRIB CHIQARUVCHI ASOSIY OMILLAR HAMDA IQTISODIYOTGA TA'SIRI	37
Toxtabayev Oybek Odilovich	
QISHLOQ XO'JALIGI OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARIDA ZAMONAVIY BOSHQARUV	42
Rasulova Muxabbat Teshabayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
O'ZBEKISTON GLOBAL-IQTISODIY RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING O'RNI	48
Kuvatova Oliya Sheraliyevna	
QURILISH SANOATIDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING IQTISODIY MOHIYATI VA ULARNI KAPITAL BOZORI INSTRUMENTLARI ORQALI MOLİYALASHTIRISH IMKONIYATLARI.....	54
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
IQTISODIY ISLOHOTLAR DAVRIDA TIJORAT BANKLARINING INVESTITSIYA FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING OMILLARI	61
Yangiboyev F.B.	
TIJORAT BANKLARIDA MUAMMOLI KREDITLARNI ERTA ANIQLASH VA BOSHQARISHNING INTEGRATSIYALASHGAN RISK-INDEKS MODELİ	68
Kalandarov Abdulla Baxtiyorovich, Rajabov Shoxrux Suvon o'g'li	
RUX VA QO'RG'OSHINNI SELEKTIV AJRATIB OLISHNI KOMBINATSIYALASH TEXNOLOGIYASI VA NAZARIYASI.....	74
Eshonqulov Uchqun Xudaynazar o'g'li, Haqberdiyev Dilshod Qodir o'g'li	
UY-JOY QURILISHI HAJMINI UZOQ MUDDATLI PROGNOZLASHDA EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH	81
Qidirniyazov Ajiniyaz Sherniyazovich	
O'ZBEKISTONDA BOG'DORCHILIKNI RIVOJLANTIRISHDA IQLIM VA TABIIY OFATLAR NATIJASIDA YETKAZILDAN TALOFATLARNI DAVLAT TOMONIDAN KOMPENSATSIYA QILISH MEKANIZMI.....	85
Sattorov Orifjon Boymurodovich	
AHOLI MOLİYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH ORQALI YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISH MEKANIZMLARI.....	90
Abdug'aniyev Uchqun Habibulla o'g'li	
O'ZBEKISTON QURILISH SANOATIDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING RIVOJLANISH DINAMIKASI VA TENDENSIYALARI	96
Musaeva Aynura Abayxolievna	
THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF SOCIAL INFRASTRUCTURE TRANSFORMATION IN THE CONTEMPORARY ENVIRONMENT.....	104
Normurodov Khusan Eshmakhmatovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING INVESTITSION FAOLLIGINI BAHOLASH YO'LLARI	108
Begamov S.X.	
DEBITORLIK QARZLARINING STRATEGIK BOSHQARUV HISOBINI TASHKIL QILISH YO'NALISHLARI	112
Normatova Gulmira Xayrullaevna	

SOLIQLARNI PROGNOZLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH AMALIYOTI TAHLILI.....	118
Ergashov Jamshid Ashurovich	
MEHNAT XARAJATLARI HISOB: NAZARIY ASOSLAR, USULLAR VA BOSHQARUVDA AHAMIYATI.....	126
Tulyaganov Abdumalik Abdiraximovich	
KORPORATIV XIZMATLARNING BANK FOYDASIGA TA'SIRI: KOMISSION VA FOIZLI DAROMADLAR TAHLILI	131
Qurbonov Abror Abdullayevich	
TIJORAT BANKLARIDA MUAMMOLI KREDITLARNI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHNING INSTITUTSIONAL VA TASHKILY MEXANIZMLARI	136
Djamalov G'ofir Oribjanovich	
OCHIQLIK INDEKSI VA KORRUPSIYAGA QARSHI KURASH SAMARADORLIGI: O'ZBEKISTON TAJRIBASINING INSTITUTSIONAL TAHLILI	144
Dilshod Pulatov, Uchqun Abdug'aniyev	
DUNYO SUG'URTA KOMPANIYALARINING MOLIVAVIY HOLATI VA NATIJALARI TAHLILI	153
Alimov Baxodir Batirovich	
QISHLOQ HUDUDLARIDA XIZMAT KO'RSATISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI.....	160
Yuldashova Nilufar Ziyabayevna	
QURILISH TASHKILOTLARIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING INNOVATSION USULLARI	164
Muxibova Guli Yarkinovna, Sharifxodjayeva Odina Ulug'bek qizi	
AXBOROT-RESURS MARKAZLARINING TA'LIM JARAYONIGA TA'SIRINI BAHOLASH	168
Pirmedova Xayitgul Muxammedovna	
IJTIMOY HIMOYA QAMROVINI KENGAYTIRISH MEXANIZMLARI: XALQARO TAJRIBA VA INSTITUSIONAL YONDASHUVLAR	173
Bafoyev Farrux Jo'raqulovich	
KORXONALARDA AI-DRIVEN "DECISION SUPPORT SYSTEMS" (DSS)NI JORIY ETISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI	181
Mardanov Ra'no	
STRENGTHENING THE FINANCING OF FAMILY-OWNED ENTERPRISES IN UZBEKISTAN THROUGH BANK CREDIT	186
Baymurotova Zina Aqilbekovna, Ibadullaeva Asal Ulugbek qizi	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA DAVLAT BOSHQARUV TIZIMLARINI RAQAMLASHTIRISH	192
Aytmuratov Qutlimurat Jalgasovich	
ATTRACTING INVESTMENTS FROM FINANCIAL MARKETS AND FACTORS INFLUENCING THE INCREASE OF THEIR ATTRACTIVENESS	196
Kholov Sherali Akhrorboyevich	
MARKAZIY OSIYODA TRANSCHEGARAVIY SUV RESURSLARINI BOSHQARISH VA ADOLATLI TAQSIMLASHNING NAZARIY-HUQUQIY ASOSLARI.....	200
Matkarimov Mansur	
XALQARO XIZMATLAR SAVDOSIDA TIBBIY TURIZMNING IQTISODIY AHAMIYATI.....	206
Farxodova Shohnova Umidbek qizi	
BANK XIZMATLARI SIFATINI BAHOLASHNING KO'P OMILLI INDIKATORLARI TIZIMI	213
Ibroximov Iloxomjon Shavkatjon o'g'li	
SANOAT KORXONALARINI IQTISODIY FAOLIYATINI OPTIMALLASHTIRISH YO'LLARI	219
Tillayeva Barno Ramiziddinova	
NOTIJORAT TASHKILOTLAR FAOLIYATIDA AUDITORLIK TEKSHIRUVI VA AUDITORLIK HISOBOTLARINING O'ZIGA XOSLIGI	224
Xolmirmayev Ulug'bek Abdulazizovich, Ubaydullayev Toxirjon Abdullajanovich	

ЦИФРОВЫЕ ИНСТРУМЕНТЫ РЕИНТЕГРАЦИИ ВОЗВРАЩАЮЩИХСЯ ТРУДОВЫХ МИГРАНТОВ: МЕЖДУНАРОДНАЯ ПРАКТИКА И ВОЗМОЖНОСТИ ДЛЯ КЫРГЫЗСТАНА.....	230
<i>Амантурова Дилбара Кыдыкбековна</i>	
РОЛЬ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ОРИЕНТИРОВАННОЙ ЛЕКСИКИ В ЯЗЫКОВОЙ ПОДГОТОВКЕ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ ТЕХНИЧЕСКОГО ПРОФИЛЯ.....	237
<i>Асрарова М.У.</i>	
О СКОРИНГОВЫХ МЕТОДАХ ЭКСПРЕСС-АНАЛИЗА ДОХОДНОСТИ АКЦИЙ УЗБЕКСКИХ ЭМИТЕНТОВ.....	242
<i>Ирмухамедова Муслима Дилшодовна</i>	
UY-JOY QURILISHIDA ESKROU MEXANIZMLARINI JORIY ETISH ORQALI INVESTITSION XAVFSIZLIK VA MOLIVAVIY SHAFFOFLIKNI TA'MINLASH	247
<i>Karimov Inomjon Ortikbaevich</i>	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA KICHIK BIZNESNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MASALALARI	254
<i>Kamoliddinov Ilhomjon Muxammadjonovich, Kobilov Murod Vakkosovich</i>	
TIJORAT BANKLARI RAQOBATBARDOSHLIGINING MOLIVAVIY BARQARORLIK KO'RSATKICHLARIGA TA'SIRINI BAHOLASH.....	259
<i>Axmedov Toxirjon Xasanjon o'g'li</i>	
SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA ENERGETIKA VA ISHLAB CHIQARISH SALOHİYATINING ROLI	264
<i>Tursunxo'jayev Sardor Jamoliddin o'g'li</i>	
TIJORAT BANKLARIDA KOMPLAENS-NAZORAT TIZIMI ORQALI RISKLARNI SAMARALI BOSHQARISH	270
<i>Fayziyev Sherzod Djunaydilloyevich</i>	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УПРАВЛЕНИЯ БАНКОВСКИМИ РИСКАМИ И СТРАХОВАНИЯ ФИНАНСОВЫХ ОПЕРАЦИЙ В УСЛОВИЯХ РАЗВИТИЯ ДИСТАНЦИОННОГО БАНКИНГА В ХОРЕЗМСКОЙ ОБЛАСТИ.....	275
<i>Бахтиёров Худайберган Хамдам угли</i>	
DOIMIY BO'LMAGAN KUCH TA'SIRIDA DEFORMATSIYALANUVCHAN STANDART CHIZIQLI QATTIQ MODEL ISHLAB CHIQISH VA SONLI TAHLIL QILISH.....	282
<i>Ahmadov Ilhom Aktam o'g'li, Isomova Sabohat Islom qizi</i>	
YOUTH ENTREPRENEURSHIP AS A FACTOR OF STRUCTURAL ECONOMIC TRANSFORMATION IN UZBEKISTAN.....	290
<i>Isakjanova Saboxat Muhamedovna</i>	
МОДЕЛИРОВАНИЕ САМОВОЗБУЖДЕНИЕ НЕЯВНОПОЛЮСНОГО СИНХРОННОГО ГЕНЕРАТОРА ПРОДОЛЬНО-ПОПЕРЕЧНОГО ВОЗБУЖДЕНИЯ	298
<i>Пирматов Нурали Бердиёрович, Бекишев Аллаберген Ергашевич, Бердиёров Улугбек Нурали угли, Бердиёров Улмасбек Нурали угли</i>	
YURTIMIZDAGI EKOLOGIK SOF YOG'OCH MATERIALLARIDAN TAYYORLANGAN ORAYOMA KONSTRUKSIYALARINING CHO'ZILISHGA QARSHILIGI	305
<i>Yunusaliyev Elmurod Muhammadyaqubovich, Toshpulatov Ilhomjon Baxtiyorovich</i>	
AYDAR-ARNASOY KO'LLAR TIZIMINING SHAKLLANISH BOSQICHLARI VA ZAMONAVIY EKOLOGIK MUAMMOLARI	311
<i>Aminov Hamza Husanovich, Madrimov Rajabboy Masharipovich, Xamdullayeva Aziza Baxtiyor qizi</i>	
EXPLAINABLE AI YORDAMIDA SOC UCHUN TUSHUNTIRILADIGAN KIBERXAVF ANIQLASH TIZIMINI ISHLAB CHIQISH	318
<i>N.N. Jo'rayev, A.Sh. Juraboyev</i>	
QUYOSH FOTOELEKTRIK MODULLARINI SUV YORDAMIDA TOZALASH VA SOVITISH USULLARI TAHLILI	324
<i>Ibragimov Umidjon Hikmatullayevich, Qodirov Jobir Ro'zimatovich, Izomov Shahzod Niyoz o'g'li, To'yumurodov Quvonchbek Sherzod o'g'li</i>	

RAQAMLI TEKNOLOGIYALARNING QURILISH SOHASIGA INTEGRATSIYASI: ILG'OR XALQARO TAJRIBA	332
Fayziyeva Gulnoza Abdurahmonovna	
ФАКТОРЫ НАЛОГОВОЙ КУЛЬТУРЫ И ИХ ВЛИЯНИЕ НА СОБИРАЕМОСТЬ НАЛОГОВ: СОЦИОЛОГИЧЕСКИЙ И ЭКОНОМИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ	339
Хакимова Ситора Ильёсжон кизи, Муталова Дилором Махамаджановна	
ИННОВАЦИОННЫЕ МЕТОДЫ ЭКСПЕРТНОГО ПРОГНОЗИРОВАНИЯ КОМПЕТЕНЦИЙ В ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ	345
Л.А. Кадырова, Б. Н. Эгамов	
О'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA SUG'URTA BOZORINING TUZILISHI TAHLILI	350
G'ozdiyeva Aziza Abdusalomovna	
MINTAQALARDA INNOVATSION FAOLIYATNI MOLİYALASHTIRISH MANBALARINI DIVERSIFIKATSIYA QILISH MASALALARI	358
Xamrayev Quvvat Iskandarovich	
KONTEYNERLI TASHUVLARNING JORIY HOLATI, MAVJUD MUAMMOLAR VA RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	366
Samatov G'affor Alloqulovich, Xolmatov Bekzod Nurmatovich, Toxirov Maxmudjon Murodjon o'g'li, Absattarov Isomiddin Xotam o'g'li	
KICHIK BIZNES KORXONALARIDA ISHLAB CHIQRISH OMILLARI BO'YICHA NOMUVOFIQLIKNI ANIQLASH VA BARTARAF ETISH MEXANIZMI	381
Kaypnazarova Gulshad Xojamuratovna	
TASHQI SAVDO BALANSINI MUVOZANATLASHTIRISH: NAZARIY VA AMALIY JIHATLAR	386
Rahimov Eshmurod Normurodovich, Misliddinov Ikromjon Kamoliddin o'g'li	
SIFATLI TIBBIY XIZMAT KO'RSATISH VA AHOLIGA QAMROVNI TA'MINLASHDA BOSHQARUV QARORLARINING AHAMIYATI	391
Satvoldiyev Ulugbek Kamilovich	
SUN'IY INTELLEKT TIZIMLARIDA GIPERPARAMETRLARNI MATEMATIK OPTIMALLASHTIRISH USULLARI	396
Husan Arziqulov Normurod o'g'li	
ENHANCING THE SERVICE SECTOR AS A MEANS OF CREATING EMPLOYMENT IN TOURISM INFRASTRUCTURE	401
Zarikeev Rasul Polatovich	
EXPANDING BANK CREDIT OPPORTUNITIES FOR FAMILY-OWNED ENTERPRISES IN UZBEKISTAN	406
Isakov Janabay Yakipbaevich	
BANKS' BROKERAGE AND ADVISORY SERVICES IN FACILITATING SECURITIES TRANSACTIONS AND IMPROVING MARKET LIQUIDITY	412
Isakov Isobek Janabay uli	
АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ МЕХАНИЗМОВ ФИНАНСИРОВАНИЯ ВНЕШНЕЙ ТОРГОВЛИ	416
Ибрагимов Мансур Ахметович	
ОПТИМИЗАЦИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЛОГИСТИЧЕСКИХ ПРОВАЙДЕРОВ В УСЛОВИЯХ ПОСТРОЕНИЯ НОВЫХ ЦЕПЕЙ ПОСТАВОК	421
Маннапова Феруза Фахриддин кизи	
О'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ISLOM MOLİYASINI HUQUQIY TARTIBGA SOLISH VA INSTITUSIONAL ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	428
Isroilov Obid Olimjonovich	
OZIQ-OVQAT BOZORI KON'YUNKTURASINI BAHOLASHDA KO'P OMILLI REGRESSIYA MODELINING SAMARADORLIGI	433
Abduraxmonov Adxamjon Sultonboyevich	

AHOLI TURMUSH TARZINI YAXSHILASHNING ISTIQBOLLARI.....	438
Djuraeva Didora Sobirjonovna	
ZAMONAVIY MOLIVAVIY INFRATUZILMANING INSTITUSIONAL ASOSLARI: TO'LOV TIZIMLARI NAZARIYASI VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI	441
Toshniyozov Sherali Kamoliddinovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RAQAMLI MENEJMENT VA SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA STRATEGIK BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISH	449
Zayaviddinova Nafisa Muxammadovna	
CORPORATE GOVERNANCE, FDI, AND URBANIZATION IN THE GREEN ECONOMIC TRANSFORMATION OF UZBEKISTAN	454
Ablaeva Valentina	
FEMALE ENTREPRENEURSHIP AND MICRO-ENTERPRISE DEVELOPMENT	460
Dilafroz Kuchkorova	
LEGIRLANGAN PO'LATLARDAN TAYYORLANGAN PROKATLASH JO'VALARINI CHIDAMLILIGINI OSHIRISH UCHUN TERMIK PUXTALASH TEXNOLOGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	466
Saydumarov Botir Muradovich, Berdiyev Darob Murotovich, Tashmatov Ravshan Qobilovich	
SHAMOL TURBINASINING IKKI TOMONLAMA TA'MINLANADIGAN ASINXRON GENERATORI O'TKINCHI JARAYONLARINING TAHLILI	471
Bekishev Allabergen Yergashevich, Kurbonov Najmiddin Abduxamidovich, Yunusov Obidxon Abdivait o'g'li, Jo'rayev Doston Majid o'g'li	
TIJORAT BANKLAR FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI.....	479
Babaxanova Dildora Rustamovna	
RAQOBAT USTUNLIGIGA ERISHISHDA ZAMONAVIY MARKETING TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH	485
Meliqulov Abdulhalil Norinovich	
JAMOAT AHAMIYATIGA EGA TASHKILOTLAR TOIFASIGA KIRITISH MEZONLARI, ULARNING MOLIVAVIY HISOBOTLARI VA AUDITIGA QO'YILADIGAN TALABLAR.....	490
Shodiyev Murodjon Bakirovich	
EFFICIENCY OF IMPROVING THE IT SERVICES EXPORT	494
Uzakov Ortik Shaymardanovich	
CHORVACHILIKDA ILK VETERINARIYA XIZMATI TARIXI: QADIMGI O'ZBEKISTON MISOLIDA.....	499
Sayfudinova Djamila Badridinovna	
AHOLINI IJTIMOYIY HIMOYALASH TIZIMINI BOSHQARISHGA BAG'ISHLANGAN DASTLABKI ILMIY QARASHLARNING SHAKLLANISHI VA ULARNING TAHLILI	503
Xamroyev Anvar Ashurovich	
AHOLINING MOLIVAVIY SAVODXONLIGINI RIVOJLANTIRISH OMILLARI HAMDA MOLIVAVIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING IQTISODIY AFZALLIKLARI.....	508
A.A.Abduvoxidov	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARINING MOLIVAVIY HOLATINI KOMPLEKS BAHOLASH VA IQTISODIY SAMARADORLIGINI TAHLIL QILISH	518
Turmanqulov Norpo'lat Sa'dullayevich	
PERFORMANCE APPRAISAL FAIRNESS AND EMPLOYEE OUTCOMES IN UZBEKISTAN'S EDUCATIONAL INSTITUTIONS: A QUANTITATIVE INVESTIGATION	525
Farida Nishanova	
SANOAT KORXONALARIDA SIFAT BOSHQARUVI TIZIMLARINING ISHLAB CHIQARISH JARAYONIGA TA'SIRI	535
O'.M. Baytanov	

DIGITAL METHODS FOR MONITORING HAND HYGIENE AND AUTOMATIC NAIL SEGMENTATION USING COMPUTER VISION TECHNOLOGIES	540
Shavkat Shukhratovich Azimov, Temurbek Zokir Ugli Daminov, Durdona Nurjonovna Rasulova, Dilorom Umrzakovna Nalibaeva	
MATLAB-BASED OPTIMIZATION OF METHANE FEED INTAKE IN A GTL PLANT FOR SYNTHETIC FUEL PRODUCTION.....	545
U.T. Beshimov, U.R. Azamatov, A.G. Makhsumov, E.E. Mashaev	
НЕОБХОДИМОСТЬ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ОПТИМАЛЬНОГО ИНВЕСТИЦИОННОГО ВЛОЖЕНИЯ В СОЦИАЛЬНО-ЗНАЧИМЫХ ИННОВАЦИОННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ	554
Зайналов Ж.Р. , Абдуллаева С.Ш., Нурмухамедов А.М.	
INFORMATIKA FANINI O'QITISHDA ONLAYN TEST VA AVTOMATIK BAHOLASH TIZIMLARI: INNOVATSION METODLAR, ZAMONAVIY YONDASHUVLAR VA DOLZARB MUAMMOLAR TAHLILI.....	561
Nasriddinov Zaynobiddin Xusniddin o'g'li, Sayidov Nozimjon Abdulnosirovich	
SERVOMOTORLARNING XARAKTERISTIKALARI	565
Pirmatov Nurali Berdiyrovich, Egamov Akmal Mamarasulovich, Mamarasulov Nodir Akmal o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI BOSHQARISHNING TASHKILIIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	572
O'rinov Komiljon Kozimovich	
MAISHIY XIZMAT KO'RSATISHDA SIFAT NAZORATINI OSHIRISHNI RAQAMLASHTIRISH YO'LLARI.....	576
Meliyev X.T.	

MAISHIY XIZMAT KO'RSATISHDA SIFAT NAZORATINI OSHIRISHNI RAQAMLASHTIRISH YO'LLARI

Meliyev X.T.

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti mustaqil tadqiqotchisi
e-pochta: xudoyor009@icloud.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada maishiy xizmat ko'rsatish sohasida xizmatlar sifatini nazorat qilish tizimini takomillashtirish hamda uni raqamli texnologiyalar asosida rivojlantirish masalalari ko'rib chiqilgan. Tahlil jarayonida xizmat ko'rsatish sohasining iqtisodiyotdagi o'rni, uning rivojlanish tendensiyalari hamda sifat nazorati tizimining mavjud muammolari o'rganildi. Shuningdek, xizmatlar sifatini monitoring qilish, iste'molchilar fikrini yig'ish va xizmat ko'rsatish jarayonlarini samarali boshqarishda raqamli platformalar hamda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishni O'zbekiston misolida imkoniyatlari o'rganildi.

Kalit so'zlar: maishiy xizmatlar, xizmat sifati, sifat nazorati, raqamlashtirish, raqamli texnologiyalar, xizmatlar bozori, internet, raqamli transformatsiya, xizmatlar samaradorligi.

Abstract. This article examines the issues of improving the quality control system for services in the field of consumer services and its development based on digital technologies. During the analysis, the role of the service sector in the economy, its development trends, and existing problems of the quality control system were studied. The possibilities of using digital platforms and information and communication technologies in monitoring the quality of services, collecting consumer opinions, and effectively managing service processes were also studied using the example of Uzbekistan.

Keywords: household services, service quality, quality control, digitalization, digital technologies, service market, internet, digital transformation, service efficiency.

Аннотация. В данной статье рассматриваются вопросы совершенствования системы контроля качества услуг в сфере бытового обслуживания и ее развития на основе цифровых технологий. В ходе анализа была изучена роль сферы услуг в экономике, тенденции ее развития и существующие проблемы системы контроля качества. Также были изучены возможности использования цифровых платформ и информационно-коммуникационных технологий в мониторинге качества услуг, сборе мнений потребителей и эффективном управлении процессами обслуживания на примере Узбекистана.

Ключевые слова: бытовые услуги, качество услуг, контроль качества, цифровизация, цифровые технологии, рынок услуг, интернет, цифровая трансформация, эффективность услуг.

KIRISH

Hozirgi globallashuv va raqamli transformatsiya sharoitida xizmatlar sohasi jahon iqtisodiyotning eng tez rivojlanayotgan tarmoqlaridan biriga aylandi. Ayniqsa, maishiy xizmat ko'rsatish sohasi aholining kundalik ehtiyojlarini qondirishda muhim o'rin egallaydi va mamlakat iqtisodiy rivojlanishiga ta'sir qiluvchi omillaridan

biri hisoblanadi. Ushbu sohada xizmatlar sifatini ta'minlash va nazorat qilish tizimini takomillashtirish aynan iste'molchilar manfaatlarini himoya qilish, xizmatlar bozorida raqobatni kuchaytirish hamda xizmat ko'rsatuvchi korxonalar samaradorligini oshirish maqsadida amalga oshiriladigan chora-tadbirlar sarasiga kiradi. Shu bilan birga, xizmatlar hajmining ortib borishi hamda xizmat ko'rsatish subyektlari sonining ko'payishi an'anaviy nazorat mexanizmlarining samaradorligini pasaytirib, zamonaviy raqamli texnologiyalar asosida sifat nazoratini tashkil etish zaruratini yuzaga keltirayotgani barchamizga ayon.

So'nggi yillarda dunyo miqyosida xizmatlar sifatini boshqarish tizimlarini raqamlashtirish muhim ilmiy va amaliy yo'nalish sifatida shakllanmoqda. Raqamli texnologiyalar, jumladan, platformalar, sun'iy intellekt, katta ma'lumotlar hamda onlayn monitoring tizimlari xizmat ko'rsatish jarayonini real vaqt rejimida nazorat qilish imkoniyatini yaratib, xizmatlar sifati ustidan samarali boshqaruvni ta'minlamoqda. Shu nuqtai nazardan, maishiy xizmat ko'rsatish sohasida sifat nazoratini raqamlashtirish xizmat ko'rsatish jarayonining shaffofligini oshirib, iste'molchilar bilan aloqani kuchaytirishga imkonini beradi. Mazkur jarayon xizmatlar iqtisodiyotida samaradorlikni oshirish bilan birga raqamli iqtisodiyotning rivojlanishiga ham o'z hissasini qo'shadi.

O'zbekistonda ham xizmatlar sohasini raqamlashtirish va xizmatlar sifatini oshirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Xususan, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 24-maydagi "Raqamli xizmatlar qamrovi va sifatini oshirish hamda soha, tarmoq va hududlarni raqamli transformatsiya qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori davlat xizmatlari va iqtisodiyot tarmoqlarini raqamlashtirish, elektron xizmatlar ko'lamini kengaytirish hamda raqamli infratuzilmani rivojlantirishga qaratilgan muhim huquqiy asoslarni yaratdi. Ushbu qarorlar doirasida "Raqamli hukumat" va "Raqamli hudud" dasturlari asosida yuzlab ustuvor loyihalarni amalga oshirish, elektron xizmatlar sonini keskin oshirish hamda davlat boshqaruvi va iqtisodiyot tarmoqlarida raqamli texnologiyalarni keng joriy etish belgilab berilgan [1].

Bundan tashqari, mamlakatda raqamli transformatsiyani yanada jadallashtirish maqsadida O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 17-sentabrdagi PQ–286-son "Respublikaning hudud, soha va tarmoqlarida raqamli texnologiyalar joriy etilishini yanada jadallashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori qabul qilinib, unda elektron xizmatlar ulushini oshirish, yangi axborot tizimlarini joriy etish hamda telekommunikatsiya infratuzilmasini rivojlantirish bo'yicha ustuvor vazifalar belgilandi. Mazkur qaror asosida davlat organlari va iqtisodiyot tarmoqlarida raqamli texnologiyalarni keng qo'llash, yangi elektron xizmatlarni joriy etish va raqamli boshqaruv tizimlarini rivojlantirish rejalashtirilgan [2].

Maishiy xizmat ko'rsatish sohasida sifat nazoratini raqamlashtirish ishlarini olib borish uchun ham ushbu mavzuni ilmiy jihatdan o'rganish va ushbu jarayonning samarali tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini ishlab chiqish lozim.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Xizmat ko'rsatish sohasining bir yo'nalishi bo'lmish maishiy xizmatlar sohasida sifat nazoratini tadqiq etish va uni raqamlashtirish bo'yicha takliflar yuzasidan ko'plab tadqiqotchi olimlar izlanishlar olib borishgan. Jumladan, Lei Zhou tomonidan yozilgan "The Role of Digital Transformation in High-Quality Development of the Services Trade" nomli maqolada xizmatlar sektorida raqamli transformatsiyaning xizmatlar sifatini oshirishdagi rolini tahlil qilingan [3]. Olim maqolasida xizmat ko'rsatish sohasida ma'lumotlar bazalari, raqamli platformalar va sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish xizmatlar sifatini monitoring qilish va nazorat qilish jarayonlarini sezilarli darajada takomillashtirishi asoslab berilgan. Xizmatlar savdosida raqamlashtirish jarayonlari korxonalar samaradorligini oshirish, xizmat ko'rsatish tezligini yaxshilash va mijozlar qoniqish darajasini oshirishga xizmat qilishini aytib o'tgan.

Xuddi shunday, Dong Fangqi va boshqa olimlar tomonidan yozilgan "Revolutionizing Quality Performance through Digitization, Technology Management, and Environmental Management" nomli maqolada tashkilotlarda sifat ko'rsatkichlarini oshirishda raqamlashtirishning o'рни tahlil qilingan [4]. Tadqiqotda PLS-SEM modeli asosida raqamli texnologiyalarni joriy etish, texnologik boshqaruv va tashkilot madaniyatining sifat ko'rsatkichlariga ta'siri empirik jihatdan baholangan. Olimlar raqamli transformatsiya xizmatlar jarayonini avtomatlashtirish orqali nazorat tizimini takomillashtirishini va sifat monitoringini real vaqt rejimida olib borish imkonini yaratishini ta'kidlaydilar. Ushbu tadqiqot xizmatlar sifatini oshirishda raqamli boshqaruv tizimlarining muhimligini asoslab bergan bo'lsada, u asosan korporativ boshqaruv va ishlab chiqarish korxonalari kontekstida o'rganilgan. Shu sababli maishiy xizmat ko'rsatish sohasida sifat nazoratini raqamlashtirish masalasi yetarli darajada yoritilmagan.

Shuningdek, Salome O. Ighomereho tomonidan yozilgan "From Service Quality to E-Service Quality: Measurement, Dimensions and Model" nomli ilmiy tadqiqotda elektron xizmatlar sifatini baholash uchun yangi nazariy model taklif etilgan [5]. Tadqiqotda elektron xizmatlar sifati yettita asosiy omil – foydalanish qulayligi, ishonchlilik, xavfsizlik, tezkorlik, shaxsiylashtirish, bajarilish darajasi va veb interfeys ko'rinishi orqali baholanishi mumkinligi aniqlangan. Olim ushbu omillar raqamli xizmatlar sifatini oshirishda muhim indikatorlar bo'lib xizmat

qilishini ilmiy asoslab bergan. Ushbu model xizmatlar sifatini baholashda muhim metodologik asos yaratadi va xizmatlarni raqamlashtirish jarayonida sifat nazoratini tizimli ravishda tashkil etish imkonini beradi

O.Klymenko va boshqa tadqiqotchilar tomonidan yozilgan “Features of Quality Management of Electronic Services in Ukraine in the Conditions of Digitalization” nomli maqolada raqamlashtirish sharoitida elektron xizmatlar sifatini boshqarish mexanizmlari oʻrganilgan [6]. Tadqiqotda davlat va xususiy xizmat koʻrsatish tizimlarida raqamli infratuzilmaning rivojlanishi xizmatlar sifatiga bevosita taʼsir koʻrsatishi asoslab berilgan. Tadqiqotchilar elektron xizmatlar sifatini baholashda foydalanuvchilar qoniqishi, xizmat koʻrsatish tezligi va tizim xavfsizligi asosiy indikatorlar ekanligini yoritib berishgan.

Sh.N.Mirzaeva va boshqa olimlar tomonidan yozilgan “Digitalization of Social Technologies in Improving the Efficiency of the Service Sector: Pros and Cons” nomli maqolada xizmat koʻrsatish sohasida raqamli texnologiyalarni qoʻllash samaradorligi tahlil qilingan [7]. Tadqiqotda ijtimoiy tarmoqlar, analitik platformalar va mijozlar bilan raqamli aloqalar xizmatlar sifatini yaxshilashga xizmat qilishi ilmiy jihatdan asoslangan. Olimlar raqamlashtirish xizmat koʻrsatish jarayonini optimallashtirish, mijozlar bilan interaktiv aloqani kuchaytirish va xizmat koʻrsatish sifatini monitoring qilish imkonini yaratishini asosiy taʼsir qiluvchi omillar sifatida keltirib oʻtishgan.

N.A. Rakhmonova tomonidan yozilgan “Ways to Improve Quality in Hotels through Digital Technologies” nomli maqolada xizmatlar sifatini oshirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish masalalari tahlil qilingan [8]. Tadqiqotda sunʼiy intellekt asosidagi xizmatlar, onlayn bronlash tizimlari, raqamli fikr-mulohaza platformalari va smart tizimlar xizmatlar sifatini oshirishda muhim vosita ekanligi asoslab berilgan. Olim xizmat koʻrsatish sifatini baholashda mijozlar fikr-mulohazalarini raqamli platformalar orqali yigʻish va tahlil qilish taklifini bergan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu maqolada maishiy xizmat koʻrsatish sohasida sifat nazoratini raqamlashtirishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini oʻrganish maqsadida koʻplab ilmiy tadqiqot usullaridan foydalanildi. Tadqiqotning nazariy asoslarini shakllantirish jarayonida xizmatlar iqtisodiyoti, raqamli transformatsiya hamda xizmatlar sifati nazorati boʻyicha mahalliy va xorijiy olimlarning ilmiy ishlari tahlil qilindi. Tadqiqotning empirik qismida esa statistik va deskriptiv tahlil usullari asosida BMTning elektron hukumat rivojlanish indeksi, telekommunikatsiya infratuzilmasi koʻrsatkichlari hamda Oʻzbekistonda internet infratuzilmasining rivojlanishiga oid 2020–2024-yillardagi statistik maʼlumotlar oʻrganildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Maishiy xizmat koʻrsatish sohasi iqtisodiyotning aholi kundalik ehtiyojlarini qondirishga xizmat qiladigan muhim tarmoqlaridan biridir. Soʻnggi yillarda aholining turmush darajasi oshishi va xizmatlarga boʻlgan talabning ortishi natijasida ushbu sohada xizmat koʻrsatish hajmi sezilarli darajada kengaydi. Biroq sohaning keng qamrovli va koʻp tarmoqli xarakterga ega boʻlishi xizmatlar sifatini samarali nazorat qilish jarayonini ham baravar ravishda murakkablashtirishni talab qimoqda. Xususan, koʻplab maishiy xizmat koʻrsatish subyektlari kichik biznes yoki yakka tartibdagi tadbirkorlik shaklida faoliyat yuritishi sababli xizmat koʻrsatish standartlariga rioya etilishi ustidan nazorat mexanizmlari yetarli darajada tizimlashtirish zarurati mavjud. Natijada xizmatlar sifati boʻyicha yagona monitoring tizimining mavjud emasligi, xizmat koʻrsatish jarayonida shaffoflikning pastligi kuzatilmoqda.

Amaldagi nazorat usullari asosan anʼanaviy tekshiruv va hisobot tizimlariga, yaʼni qogʻozbozlikka asoslangan boʻlib, ular koʻpincha xizmatlar sifatini real vaqt rejimida baholash imkonini bermaydi. Bu esa xizmat koʻrsatish jarayonida yuzaga keladigan kamchiliklarni tezkor aniqlash va bartaraf etish vaqtini uzaytiradi. Shu sababli maishiy xizmat koʻrsatish tizimida sifat nazoratini raqamlashtirish va uning samarali mexanizmlarini ishlab chiqish muhim ahamiyat kasb etadi.

Jahon boʻyicha oʻzining kuzatuvlari va xalqaro miqyosda kuzatishlari natijasida ishlab chiqqan tashkilot, BMT ning UN E-Government Survey 2022-2024 yillardagi hisobotlari asoslanib biz Oʻzbekistonda maishiy xizmat koʻrsatish sohasini raqamlashtirish boʻyicha amalga oshiradigan ishlar ketma-ketligini begilab olishimiz mumkin. Sifat nazoratini takomillashtirish uchun qoʻllaniladigan oʻnta strategik yoʻlni uch asosiy oʻlcham BMT tavsiyasi, Oʻzbekistondagi joriy holat va EGD (E-Government Development Index, yaʼni Elektron Hukumat Rivojlanish Indeksi) tarkibiy komponenti kesimida taqdim etadi. Jadvalda keltirilgan yoʻllar BMT ning elektron hukumat rivojlanish modelidagi uchta asosiy indeks: OSI (Onlayn xizmatlar indeksi), TII (Telekommunikatsiya infratuzilmasi indeksi) va HCI (Inson kapitali indeksi) hamda EPI (E-ishtirok indeksi) asosida tizimlashtirilib, har bir yoʻnalish Oʻzbekistonning 2024-yildagi 0.7999 EGD balini yanada oshirishga xizmat qiluvchi amaliy vosita sifatida belgilangan. (1-jadval)

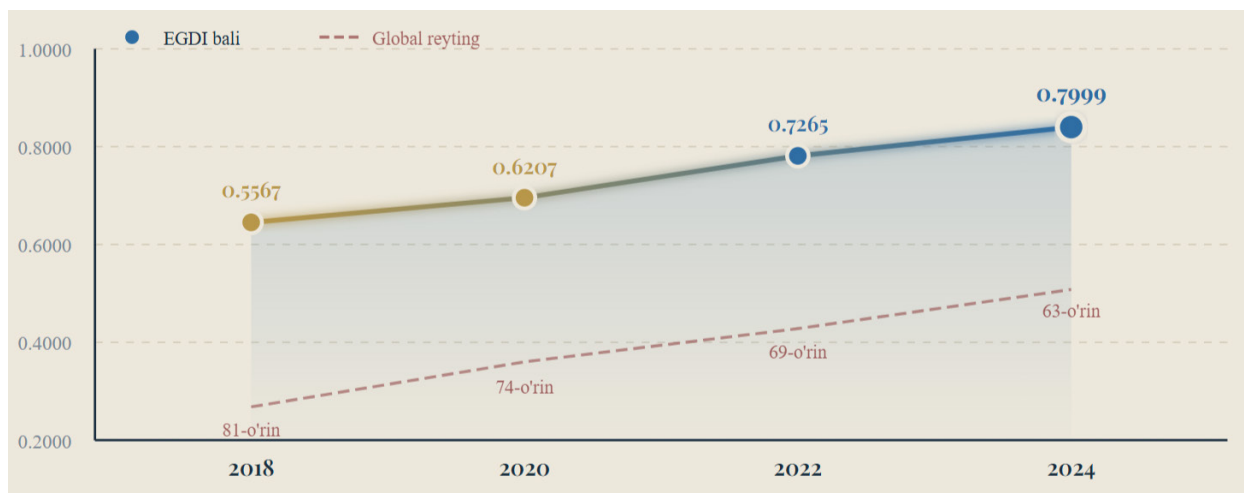
1-jadval. BMT ma'lumotlari asosida maishiy xizmat ko'rsatishni raqamlashtirish yo'llari¹

№	Raqamlashtirish yo'li	BMT tavsiyasi	O'zbekiston holati	EGDI komponenti
1	Onlayn xizmatlar platformasi	Barcha davlatlar yagona portal orqali xizmat ko'rsatishi tavsiya etiladi	700 dan ko' elektron xizmat, 10 mln+ foydalanuvchi	OSI
2	Raqamli telekommunikatsiya infratuzilmasi	Keng polosali internet va mobil tarmoqni 100% qamrab olish	TII bali: 0.87 (2024) — yuqori daraja	TII
3	Inson kapitalini raqamli rivojlantirish	IT ta'lim, raqamli savodxonlik dasturlari joriy etish	HCI bali: 0.75	HCI
4	Sun'iy intellekt va IoT integratsiyasi	AI, ma'lumotlar tahlili va IoT texnologiyalarini davlat xizmatlarini yaxshilashda qo'llash [9]	Boshlang'ich bosqich	OSI
5	Ochiq ma'lumotlar platformasi	Shaffoflikni ta'minlash va davlat ma'lumotlariga qulay kirish imkoniyati yaratish uchun ochiq ma'lumotlar platformalari ishlab chiqish [9]	Qisman joriy etilgan	OSI
6	Bulutli hisoblash tizimlariga o'tish	Davlat ma'lumotlari va xizmatlarini xavfsiz bulut platformalariga ko'chirish, to'xtovsiz internet aloqasini ta'minlash [10]	Amalga oshirilmoqda	TII
7	Raqamli shaxsini tasdiqlovchi tizim	AI, bulut, ochiq ma'lumotlar litsenziyalash va raqamli identifikatsiya bo'yicha qonunchilik muhitini yaxshilash [11]	ID.UZ tizimi mavjud	OSI
8	Davlat-xususiy sheriklik modeli	Davlat-xususiy sheriklik va raqamli infratuzilma dasturlari keng polosali tarmoqlarni kengaytirishga, ishonchli raqamli xizmatlarni ta'minlashga yordam beradi [12]	Qisman qo'llanilmoqda	TII + OSI
9	Mahalliy raqamli xizmatlar	Milliy va shahar darajasidagi raqamli boshqaruvdagi tafovutni kamaytirish uchun mahalliy strategiyalarni kuchaytirish zarur [13]	"Raqamli mintaq" dasturi	OSI
10	E-ishtirok va fuqaro fikri tizimi	Fuqarolarni davlat siyosatini shakllantirishda raqamli vositalar orqali jalb etish e-konsultatsiya va e-ishtirok ko'rsatkichlarini oshirish [14]	my.gov.uz shikoyat tizimi	EPI

Jadval tahlili shuni ko'rsatadiki, o'nta yo'ldan yettitasi YIDXP platformasi, AI va IoT integratsiyasi, ochiq ma'lumotlar, raqamli identifikatsiya, davlat-xususiy sheriklik, hududiy raqamli xizmatlar va e-ishtirok tizimi OSI va TII komponentlariga ta'sir etuvchi yo'nalishlardir. O'zbekiston bu sohalar bo'yicha hali to'liq amalga oshirish bosqichida. Jumladan, sun'iy intellekt va IoT integratsiyasi "boshlang'ich bosqich"da, ochiq ma'lumotlar platformasi "qisman joriy etilgan", bulutli hisoblash esa "amalga oshirilmoqda" deb baholangan bu uchta yo'nalish maishiy xizmat sifatini real vaqt rejimida nazorat qilish imkoniyatini berishi mumkin bo'lgan. Lekin hali to'liq foydalanilmayotgan rezerv sifatida namoyon bo'lmoqda. Shu bilan birga, TII komponenti bo'yicha O'zbekiston 0.87 ball bilan yuqori darajaga erishgan bo'lsa-da, inson kapitali indeksi va e-ishtirok ko'rsatkichlari nisbatan pastroq. Bu esa maishiy xizmat ko'rsatuvchi korxonalar xodimlarining raqamli savodxonligini oshirish va fuqarolarning sifat nazorati jarayoniga faol jalb etilishini ta'minlash zaruratini keltirib chiqaradi.

Hisobotlar ma'lumotlarga asoslanadigan bo'lsak, 2022-yilda O'zbekiston 69-o'ringa 0.7265 EGDI bali bilan turgan, 2024-yilda 63-o'ringa ko'tarilib 0.7999 EGDI baliga erishgan va "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasida 2025-yil uchun belgilangan 0.75 EGDI maqsad ko'rsatkichini muddatidan avval bajardi. (1-rasm)

¹ UN E-Government Survey 2022 & 2024, UN DESA, DPIDG

1-rasm. O'zbekistonning EGI Dinamikasi²

BMT ning 2024-yildagi hisobotiga ko'ra O'zbekiston "yuqori" EGI guruhidan "juda yuqori" EGI guruhiga o'tgan 23 ta davlat qatoriga kirdi.[12] Dunyo bo'yicha raqamli hukumat rivojlanishida sezilarli yutuqlarga erishildi raqamli xizmatlardan orqada qolayotgan aholi ulushi 2022-yildagi 45 foizdan 2024-yilda 22.4 foizga tushdi. [13] Ya'ni, o'sish sur'atlari jihatdan O'zbekiston barqaror rivojlanish ko'rsatkichiga ega va bu ko'rsatkichlarni saqlab qolish uchun mamlakat hududida olib borilayotgan islohotlar hamda ushbu chora-tadbirlarga javob ravishda aholining qabul qilib foydalanishiga bog'liq jarayondir. Raqamli infratuzilmaning mavjudligi va zamon talabiga javob berishi rivojlanishning balanslashuviga olib keladi.

O'zbekistonda raqamli infratuzilma bo'yicha so'nggi yillarda internet va mobil texnologiyalarning keng qamrovli tarqalishi, smartfon foydalanuvchilarining keskin ko'payishi hamda davlatning raqamli siyosat sohasidagi faol harakatlari bu imkoniyatni yanada kuchaytirmoqda. Quyidagi jadval 2021–2025 yillar davomida O'zbekistonda raqamli infratuzilma rivojlanishining asosiy ko'rsatkichlarini aks ettiradi. (2-jadval)

2-jadval. O'zbekistonda raqamli infratuzilma rivojlanishining asosiy ko'rsatkichlari³

Klassifikatorlar	2020	2021	2022	2023	2024	O'sish surati
Internet foydalanuvchilar, (ming birlik)	19981	22987.2	26723.6	30061	32138.6	+60.8
Aloqa korxonalarining aloqa xizmatidan tushgan tushumi tarkibida Internet xizmatining ulushi	30.2	34.1	35.9	47.9	51	+68.9
Internet tarmog'iga keng polosali ulanish bo'yicha abonentlar soni (ming birlik)	1080	1457.5	1840.3	2221.2	2932	+171.5
Internet tarmog'iga mobil aloqa orqali ulangan abonentlar soni (ming birlik)	17946.5	20991.8	24017.6	27087.3	28592.7	+59.3
Internetga ulangan korxona va tashkilotlar ulushi	18.2	17.5	22.3	28.8	37.6	+106.6
Qayd qilingan (simli) tor yo'lakli tarmoq bo'yicha internetga kirish imkoniyatiga ega bo'lgan uy xo'jaliklari ulushi	0.6	1	1.2	0.65	1.4	+133.3
Sun'iy yo'ldoshli keng yo'lakli tarmoq bo'yicha internetga kirish imkoniyatiga ega bo'lgan uy xo'jaliklari ulushi	5.1	3.6	3.2	7.7	5.2	+2.0
O'zbekistonning mobil internet tezligi bo'yicha global reytingdagi o'rni	133	128	122	85	71	-46.6

Ko'rishimiz mumkinki, O'zbekistonda raqamli infratuzilmaning yaqin besh yillikda barqaror va jadal sur'atlar bilan rivojlanganini yaqqol ko'rsatmoqda. Internet foydalanuvchilar soni 2020-yildagi 19 981 ming birlikdan 2024-yilda 32 138,6 ming birlikka yetib 160,8 foizlik o'sishni ko'rsatgan. Internet tarmog'iga keng polosali ulanish bo'yicha abonentlar soni esa 1 080 ming birlikdan 2 932 ming birlikka oshgan. Mobil aloqa orqali ulangan

2 BMT ning O'zbekistonning EGI Dinamikasiga keltirilgan ma'lumotlari asosida tuzilgan

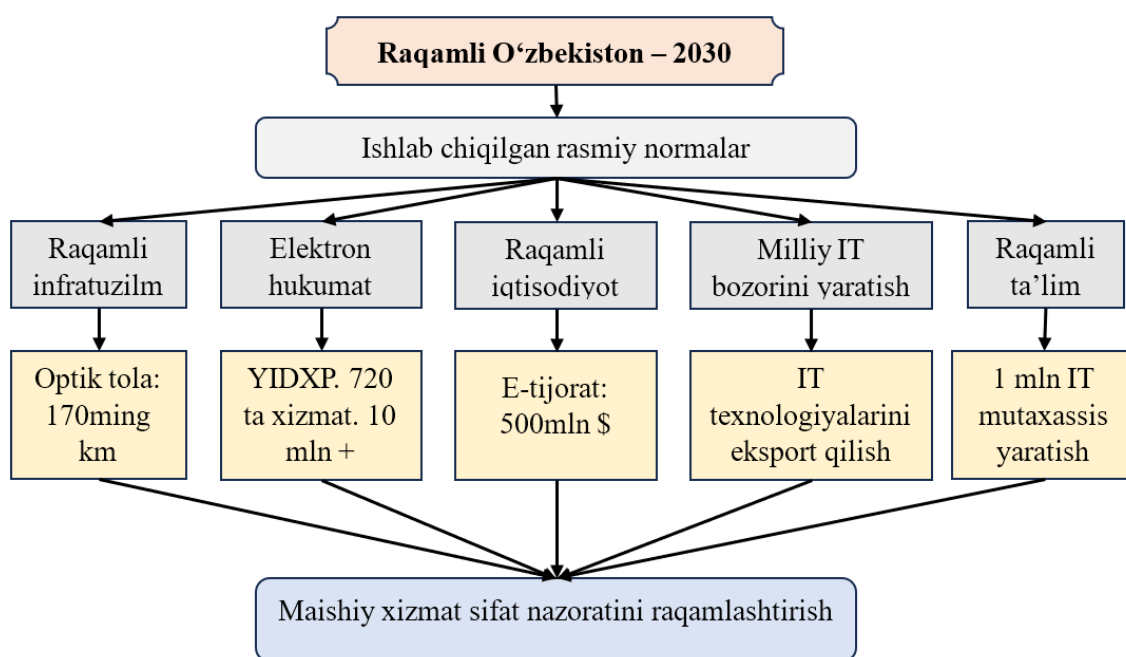
3 O'zbekiston Respublikasi Statistika boshqarmasining rasmiy veb sayti ma'lumotlari asosida tuzilgan.

abonentlar soni ham 17 946,5 ming birlikdan 28 592,7 ming birlikka ko'tarildi. Internetga ulangan korxona va tashkilotlar ulushi 18,2 foizdan 37,6 foizga ya'ni ikki barobardan ortiq oshgani esa raqamlashtirishning nafaqat aholi, balki biznes muhitida ham keng qo'llanilayotganini tasdiqlaydi.

Shu bilan birga, O'zbekistonning mobil internet tezligi bo'yicha global reytingdagi o'rni 2020-yildagi 133-o'ringandan 2024-yilda 71-o'ringa ko'tarilgan bo'lsa-da, bu ko'rsatkich hali ham yuqori darajadan uzoq ekanini ko'rsatadi. Bundan tashqari, sun'iy yo'ldoshli keng yo'lakli tarmoq orqali internetga kirish imkoniyatiga ega uy xo'jaliklari ulushi atigi 5,2 foizni tashkil etib, amalda o'zgarishsiz qolmoqda. Bu esa qishloq va uzoq hududlardagi raqamli tafovut muammosi hali to'liq hal etilmaganligidan dalolat. Aloqa korxonalarining aloqa xizmatidan tushgan tushumida internet xizmatining ulushi 30,2 foizdan 51 foizga oshishi esa raqamli xizmatlar bozorining iqtisodiy salohiyati ortib borayotganini ko'rsatib, maishiy xizmat ko'rsatish sohasida ham raqamli nazorat tizimlarini joriy etish uchun iqtisodiy jihatdan qulay sharoit yaratilganini isbotlaydi.

Yuqorida keltirilgan raqamlar aynan hukumat tomonidan ishlab chiqilgan strategiyalar, ularni bajarish bo'yicha ishlab chiqilgan rejalarining amaldagi natijasi hisoblanadi. O'zbekistondagi 2016-yildan keyingi olib borilgan davlat miqyosidagi islohotlar, xususan, "Harakatlar Strategiyasi", "Taraqqiyot Strategiyasi" va "Raqamli O'zbekiston – 2030" kabilar aynan shular jumlasidandir. Aynan raqamlashtirish jarayonini jadallashtirishga ixtisoslashgan strategiya "Raqamli O'zbekiston – 2030" miqyosida ko'plab ishlar olib borilmoqda. (2-rasm)

2-rasm. Strategiyaning tuzilish sxemasi

Barchamizga ma'lumki strategiya beshta ustuvor yo'nalishni qamrab oladi: raqamli infratuzilmani rivojlantirish, elektron hukumatni rivojlantirish, raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish, raqamli texnologiyalar milliy bozorini yaratish hamda axborot texnologiyalari sohasida ta'lim va malaka oshirish. Har bir yo'nalish bo'yicha mas'ul vazirlik va idoralar belgilanib, raqamlashtirish bo'yicha mas'ul o'rinbosarlar tayinlangan, ular malakasini uch yilda bir marta majburiy oshirish va reytingli baholash tartibi joriy etilgan.

Barcha besh yo'nalish pirovardida bitta maqsadga xizmatlar sifat nazoratini raqamlashtirish orqali takomillashtirishga xizmat qiladi. Xususan, "Raqamli nazorat" doirasida davlat organlari va tashkilotlarida raqamli texnologiyalar bo'yicha loyihalar samaradorligi, raqamli xizmatlar va servislar ishidagi uzilishlar, aloqa markazlari xizmatlarining sifat ko'rsatkichlari baholanishi belgilangan. 2023-yildan boshlab Axborotlashtirish va telekommunikatsiyalar sohasida nazorat inspeksiyasiga qonunchilik talablarining buzilishlarini bartaraf etish yuzasidan majburiy taqdimnomalar kiritish vakolati berilgan.[14]

Olib borilayotgan islohotlar natijalari sifatida shularni aytishimiz mumkinki, "Raqamli O'zbekiston — 2030" strategiyasining 2020–2024 yillar davomidagi amalga oshirilishi elektron davlat xizmatlari tizimini tubdan o'zgartirdi va maishiy xizmat ko'rsatish sohasida ham sifat nazoratini raqamlashtirish uchun poydevor yaratdi. 2025-yil 1-fevral holatiga ko'ra YIDXPda 720 ta elektron davlat xizmati joriy etilgan bo'lib, ular 18 ta soha bo'yicha taqsimlangan va foydalanuvchilar soni 10 milliondan oshdi foydalanuvchilarning 53,45 foizini erkaklar, 46,55 foizini ayollar tashkil etmoqda. [14] Portaldagi xizmatlardan foydalanish ko'rsatkichi o'tgan yilning shu davriga nisbatan 160 foizga o'sdi va foydalanuvchilar tomonidan portal xizmatlaridan jami 9,5 million marotaba

foydalanildi. Bundan tashqari, hududlarda 1037 ta pochta aloqasi ob'ektlarida YaIDXP platformasidan foydalangan holda 60 turdagi davlat xizmatlarini taqdim etish yo'lga qo'yildi. [15]

Raqamli infratuzilmaning kengayishi xizmatlar sifatini nazorat qilishda shaffoflikni sezilarli darajada oshirdi va byurokratik to'siqlarni kamaytirdi. Strategiya doirasida elektron hukumat tizimini takomillashtirish, dasturiy mahsulotlar va axborot texnologiyalarining mahalliy bozorini rivojlantirish, IT-parklarni tashkil etish hamda 220 dan ortiq ustuvor loyihalarni amalga oshirish boshlandi. 2022-yilda YIDXP orqali eng ommalashgan xizmatlardan bolani bog'chaga joylashtirish bo'yicha 333 mingdan ziyod, kadastr pasportini shakllantirish bo'yicha 135 mingdan ziyod, chet tilini bilish darajasini tasdiqlash bo'yicha 105 mingdan ziyod arizalar qabul qilindi. [16] Ushbu natijalar shuni ko'rsatadiki, aholining davlat xizmatlarini raqamli tarzda olishga bo'lgan tayyorgarligi va ishonchi tobora ortib bormoqda.

Davlat siyosatining izchilligi raqamli nazorat mexanizmlarini institutsional jihatdan mustahkamladi va mas'uliyat tizimini joriy etdi. Rahbarlar va ularning raqamlashtirish bo'yicha o'rinbosarlariga axborot texnologiyalari va elektron xizmatlarni joriy etishni reyting baholash natijalariga ko'ra oylik maoshiga 30 foiz miqdorida ustama to'lanish tartibi o'rnatildi. Yangilangan "O'zbekiston — 2030" strategiyasida 60 taga yaqin davlat organlariga tegishli o'lchanadigan samaradorlik ko'rsatkichlari belgilanib, ularning har biriga erishilishi 2030 yilgacha yilma-yil rejalashtirilib, har bir ko'rsatkich uchun moliyaviy manbalar aniq ko'rsatildi. Samstat IT sohasida 300 ming nafar yoshlarni ish bilan ta'minlash, IT xizmatlar va dasturiy mahsulotlar eksportini 5 milliard dollarga yetkazish hamda BMTning Elektron hukumat reytingida top-30 talikka kirish maqsadli ko'rsatkich sifatida belgilandi. [17]

Raqamlashtirish sohasida erishilgan yutuqlarga qaramay, maishiy xizmat ko'rsatishda sifat nazoratini to'liq raqamlashtirish yo'lida bir qator tizimli to'siqlar hamon bartaraf etilmagan. BMT reytingida O'zbekiston hozircha 87-o'rinni band etib turibdi va mamlakatning elektron hukumat rivojlanish indeksida kamida 55-o'ringa ko'tarilish maqsad qilingan. Davlat organlarining rasmiy veb-saytlari orqali ko'rsatilayotgan elektron xizmatlar monitoringi natijasida aniqlangan kamchiliklar bo'yicha bir qator tashkilotlarga ko'rsatma xatlar yuborilgan. Ammo, maishiy xizmat ko'rsatuvchi xususiy ob'ektlarda raqamli nazorat mexanizmlari hali yetarli darajada joriy etilmagan. Bundan tashqari, raqamli iqtisodiyotni asosiy "drayver" soha sifatida rivojlantirish va 2026-yil oxiriga qadar uning hajmini kamida 2,5 barobar oshirish rejalashtirilgan.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Maishiy xizmat ko'rsatish sohasi iqtisodiyotning aholi turmush darajasiga bevosita ta'sir ko'rsatadigan muhim tarmoqlaridan biri bo'lib, ushbu sohada xizmatlar sifatini samarali nazorat qilish masalasi hukumat tomonidan e'tibor qaratilmoqda. So'nggi yillarda O'zbekistonda raqamli infratuzilmaning rivojlanishi, internet foydalanuvchilari sonining ortishi va davlat tomonidan raqamli transformatsiya siyosatining izchil olib borilishi xizmatlar sifatini nazorat qilish tizimini modernizatsiya qilish uchun qulay imkoniyat yaratib berdi. Lekin maishiy xizmat ko'rsatish sohasining katta qismi kichik biznes va yakka tartibdagi tadbirkorlik subyektlari tomonidan amalga oshirilishi sababli xizmatlar sifatini nazorat qilish mexanizmlari yetarli darajada tizimlashtirilmagan. Bu esa xizmatlar sifatini monitoring qilish, mijozlar fikr-mulohazalarini tahlil qilish hamda xizmat ko'rsatish jarayonida shaffoflikni ta'minlashda ba'zi turdagi muammolarni keltirib chiqarmoqda.

Tahlil davomida BMTning elektron hukumat rivojlanish indeksleri (EGDI) hamda O'zbekistonda raqamli infratuzilmaning rivojlanish ko'rsatkichlari o'rganildi. Natijalar shuni ko'rsatmoqdaki, mamlakatda telekommunikatsiya infratuzilmasi sezilarli darajada rivojlangan, xizmatlarni to'liq raqamlashtirish hamda inson kapitalining raqamli salohiyatini oshirish yo'nalishlarida hali katta imkoniyatlar mavjud. Shuningdek, fuqarolarning raqamli xizmatlardan foydalanish faolligini oshirish, xizmat ko'rsatuvchi subyektlarning raqamli savodxonligini rivojlantirish va hududlar o'rtasidagi raqamli tafovutni kamaytirish muhim vazifalardan biri bo'lib qolmoqda.

Umumiy xulosa qilib aytishimiz mumkinki, maishiy xizmat ko'rsatish sohasida sifat nazoratini raqamlashtirish xizmatlar samaradorligini oshirib, iste'molchilar manfaatlarini himoya qilishga imkon yaratadi va xizmatlar bozorida raqobat muhitini kuchaytirishda hissa qo'shadi. Ishlab chiqilgan strategiyalar doirasida amalga oshirilayotgan islohotlar ushbu jarayonni jadallashtirishga xizmat qilmoqda. Kelgusida maishiy xizmat ko'rsatish sohasida yagona raqamli monitoring platformalarini joriy etib, xizmatlar sifati bo'yicha raqamli reyting tizimlarini yaratish hamda mijozlar fikr-mulohazalarini tahlil qiluvchi axborot tizimlarini keng qo'llash orqali sifat nazoratining tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini yanada takomillashtirish bo'yicha chora-tadbirlar belgilab olingan.

Biz tahlil qilgan mavzu yuzasidan asosiy to'rtta taklif ishlab chiqdik. Jumladan:

Birinchidan, yagona raqamli nazorat platformasini joriy etish. Ya'ni, maishiy xizmat ko'rsatish sohasida sifat nazoratini samarali amalga oshirish uchun eng birinchi va eng muhim qadam barcha xizmat ob'ektlarini qamrab oluvchi yagona raqamli platforma yaratishdir. Ushbu platforma orqali iste'molchilar xizmat sifatini

real vaqt rejimida baholashi, shikoyat qoldirishi va natijalarni kuzatishi mumkin bo'ladi. Xizmat ko'rsatuvchi korxonalar esa o'z faoliyatlarini ro'yxatdan o'tkazib, raqamli litsenziya va sertifikatlarini onlayn oladi, davlat nazorat organlari esa ob'yektlarning faoliyatini markazlashgan holda kuzatib boradi. Bu platforma YIDXP tizimi bilan integratsiya qilinsa, mavjud 10 milliondan ortiq foydalanuvchi bazasidan darhol foydalanish imkoniyati paydo bo'ladi, bu esa tizimni yangi infratuzilma qurmay turib tezkor ishga tushirish imkonini beradi.

Ikkinchidan, sun'iy intellekt asosida sifat monitoringi tizimini shakllantirish. Bu shuni anglatadiki, maishiy xizmat ob'yektlarida sun'iy intellekt va buyumlar interneti texnologiyalari asosida avtomatik monitoring tizimini joriy etish nazorat samaradorligini tubdan oshiradi. Xizmat ko'rsatish jarayonida yig'ilgan ma'lumotlar iste'molchi baholari, xizmat vaqti, shikoyatlar chastotasi, to'lov tarixi sun'iy intellekt tomonidan tahlil qilinib, sifat muammolari ular yuzaga kelishidan oldin aniqlanadi.

Uchinchidan, raqamli kadrlar tayyorlash va sertifikatlash tizimini kuchaytirish lozim. Ya'ni ushbu sohasidagi barcha muammolarning ildizi ko'p hollarda xodimlarning malakasi va raqamli savodxonligi bilan bog'liq. Shuning uchun soha xodimlari uchun maxsus raqamli sertifikatlash platformasi ishlab chiqish va uni elektron bandlik tizimi bilan bog'lash zarur. Ushbu platforma orqali har bir xodim o'z kasbiy malakasini tasdiqlagan raqamli sertifikat oladi, iste'molchilar esa xizmat ko'rsatuvchining malakasini QR-kod orqali tekshira oladi. BMT HCl indeksi bo'yicha O'zbekistonning hozirgi 0.75 bali bu yo'nalishda sezilarli zahira mavjudligini ko'rsatadi. Mavjud 280 ta raqamli savodxonlik markazi va "Bir million o'zbek dasturchi" loyihasi tajribasidan foydalanib, maxsus "Maishiy xizmat raqamli malakasi" dasturi ishlab chiqilishi va uni yakunlagan xodimlarga soliq imtiyozlari yoki litsenziya to'lovlari chegirmalar berilishi tizimni jozibador qiladi.

To'rtinchidan, hududiy raqamli tafovutni bartaraf etish va "raqamli mintaqa" dasturini kengaytirish ishlarini olib borish kerak. Bu orqali biz mavjud "Raqamli mintaqa" dasturini maishiy xizmat nazoratiga yo'naltirilgan hududiy komponent bilan to'ldirish va qishloq tumanlardagi xizmat ob'yektlarini raqamli tizimga bosqichma-bosqich jalb etish zarur. Buning uchun har bir tumanda maishiy xizmat ko'rsatish ob'yektlarining GIS-xaritasi tuzilib, xizmat sifati ko'rsatkichlari ochiq ma'lumotlar platformasida e'lon qilinishi kerak. Hali internetdan foydalanmaydigan aholi va xizmat ko'rsatuvchilar uchun esa pochta aloqasi ob'yektlari orqali raqamli xizmatlarni yetkazib berish, xususan YIDXP ning 1 037 ta pochta nuqtasidagi tajribasiga asoslanib amalga oshirilishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 24-maydagi "Raqamli xizmatlar qamrovi va sifatini oshirish hamda soha, tarmoq va hududlarni raqamli transformatsiya qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-162 sonli Qarori, <https://lex.uz/docs/-6472548>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 16-sentabrdagi "Respublikaning hudud, soha va tarmoqlarida raqamli texnologiyalar joriy etilishini yanada jadallashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-286-sonli qarori, <https://lex.uz/uz/docs/-7730357>
3. L. Zhou, Q. Xia, H. Sun, L. Zhang, and X. Jin, "The Role of Digital Transformation in High-Quality Development of the Services Trade," Sustainability, vol. 15, no. 5, 2023. Available: <https://www.mdpi.com/2071-1050/15/5/4014>
4. D. Fangqi, M. I. Irfan, and Z. Baloch, "Revolutionizing Quality Performance through Digitization, Technology Management, and Environmental Management," Frontiers in Environmental Science, 2023. Available: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fenvs.2023.1169145>
5. S. O. Ighomereho, A. A. Ojo, S. O. Omoyele, and S. O. Olabode, "From Service Quality to E-Service Quality: Measurement, Dimensions and Model," 2022. Available: <https://arxiv.org/abs/2205.00055>
6. O. Klymenko, S. Lehomina, and A. Goloborodko, "Features of Quality Management of Electronic Services in Ukraine in the Conditions of Digitalization," RISUS Journal on Innovation and Sustainability, 2022. Available: <https://revistas.pucsp.br/index.php/risus/article/view/57166>
7. S. N. Mirzaeva et al., "Digitalization of Social Technologies in Improving the Efficiency of the Service Sector: Pros and Cons," Excellencia: International Multi-disciplinary Journal of Education, 2024. Available: <https://www.multijournals.org/index.php/excellencia-imje/article/view/1249>
8. N. A. Rakhmonova, "Ways to Improve Quality in Hotels through Digital Technologies," Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot, 2025. Available: <https://green-eco.uz/index.php/GED/article/view/5800>
9. United Nations Department of Economic and Social Affairs, "UN E-Government Survey 2024: Accelerating Digital Transformation for Sustainable Development", DPIDG, New York, 2024. <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Reports/UN-E-Government-Survey-2024>
10. United Nations Department of Economic and Social Affairs, «UN E-Government Survey 2022: The Future of Digital Government», DPIDG, New York, 2022. <https://desapublications.un.org/publications/un-e-government-survey-2022>
11. UN DESA, "E-Government Development Index (EGDI): Uzbekistan Country Data", 2024. <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data/Country-Information/id/186-Uzbekistan>
12. Embassy of Uzbekistan in Ukraine, "Digital Transformation of Uzbekistan Promotes Regional Integration in Central Asia", 2024. <https://www.uzbekistan.org.ua/en/news/7390>
13. Boboqulov S. B. et al. O'ZBEKISTONDA RAQAMLI IQTISODIYOTI SHAROITIDA ELEKTRON BIZNESNI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI //YASHIL IQTISODIYOT VA TARAQQIYOT. – 2023. – T. 1. – №. 10. – C. 524-529.

14. A.N. Nizamov, S.K. Yuldashev, A.X. Jumayev, Sh.S. Sharifov, S.B. Boboqulov. [Salary in the system of material incentives for workers of construction](#) //Journal of Advanced Research in Dynamical and Control Systems. – 2020. – T. 12. – №. 7. – P. 1925-1927.
15. Bobokulov S.B. Diversifying the service field under digitalization //American Journal of Interdisciplinary Research and Development. – 2022. – V. 11. – ISSN Online: 2771-8948. – P. 218-224.
16. S.B.Boboqulov, Sh.B.Djurakulov. Elektron tijoratda “buy-side” hamda “sell-side” tizimlarining o’rni va ahamiyati. Iqtisodiyot va ta’lim / 2024-yil 1-son. 2024-02-29. <https://cedr.tsue.uz/index.php/journal/article/view/1442>
17. Mirzaev Q. J., Boboqulov S. B., Janzakov B. Q. Raqamli iqtisodiyot./O’quvqo’llanma/Samarqand //SamISI, “STAP-SEL” MChJ. Nashriyot-matbaabo ‘limi,-2022 y. – T. 288.
18. UN DESA, “Digital Government: Delivering Services and the SDGs”, United Nations, 2 October 2024. <https://www.un.org/en/desa/digital-government-delivering-services-and-sdgs>
19. <https://lex.uz/docs/-5030957>
20. <https://lex.uz/docs/-6600413>
21. <https://uz.wikipedia.org/wiki/YIDXP>
22. https://digital.gov.uz/oz/activity_page/e_government
23. <https://asdr.gov.uz/ozbekiston-2030-strategiyasi-yangi-tahrirda-tayyorlandi/>
24. <https://www.my.gov.uz/uz/news/1199>

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100